

Z á z n a m

z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“) dne 17. května 2006 (Úřad vlády, nábř. E. Beneše 4, Praha 1)

Přítomní členové Rady:

Mgr. Ivo Hartmann, MBA (náměstek místopředsedy vlády a ministra spravedlnosti a místopředseda Rady) Ing. Jan Málek (náměstek ministra financí), Mgr. Kateřina Mazáčová (náměstkyně ministra kultury), JUDr. Roman Polášek (náměstek ministra spravedlnosti), PaedDr. Jaroslav Müllner (náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy), Mgr. Zuzana Gáborová (kancelář Veřejného ochránce práv), Ing. Štefan Végh (zástupce maďarské menšiny), Ing. Erich Lederer a Richard Šulko (zástupci německé menšiny), Władysław Adamiec a Mgr. Rudolf Moliński (zástupci polské menšiny), Cyril Koky (zástupce romské menšiny), Ing. Alexej N. Kelin (zástupce ruské menšiny), Trifon Moras (zástupce řecké menšiny), Mgr. Vladimír Skalský (místopředseda Rady) a PhDr. et PhMr. Štefan Medzihorský (zástupci slovenské menšiny), Mgr. Branislava Kubešová (zástupkyně srbské menšiny).

Přítomní hosté:

Mgr. Petr Hnatík (Ministerstvo zahraničních věcí), PhDr. Václav Appl (Ministerstvo kultury), PhDr. Martin Profant (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy), Milan Ferenc (zástupce romské menšiny), JUDr. Tomáš Kraus (zástupce židovské komunity), PhDr. Jaroslav Balvín (Magistrát hl. m. Prahy), PhDr. Kateřina Jacques (Úřad vlády).

Sekretariát:

PhDr. Andrej Sulitka, RNDr. Milan Pospíšil, Mgr. Ondřej Klípa (pracovníci sekretariátu Rady).

Program jednání:

1. Zpráva o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2005
2. Výroční zpráva Rady vlády pro národnostní menšiny za rok 2005
3. Informace o postupu ratifikačního procesu Evropské charty regionálních či menšinových jazyků
4. Podnět Š. Végha k dotačním programům
5. Podnět R. Šulka k poslednímu dílu seriálu ČT *Četnické humoresky*
6. Reakce přítomných zástupců slovenské menšiny k záznamu z jednání Rady dne 29. března 2006
7. Různé

Jednání řídil Mgr. Ivo Hartmann, MBA, náměstek místopředsedy vlády a ministra spravedlnosti a místopředseda Rady. Na úvod omluvil předsedu Rady pro nepřítomnost z důvodu jeho účasti na současně probíhající jednání vlády. Poté požádal o schválení programu. Ten byl na žádost Š. Végha, R. Šulka a přítomných zástupců slovenské menšiny doplněn o jejich podněty před bod 7 různé (viz výše). Takto doplněný program byl Radou schválen. Následně A. Sulitka zrekapituloval úkoly z posledního jednání Rady a stav jejich plnění. V této souvislosti uvedl, že na Informaci o Evropské Kampani mládeže Rady Evropy (5. odrážka bodu 6) nikdo ze zástupců národnostních menšin nereagoval. K úkolům z minulého jednání Rady nebyla vznesena žádná připomínka.

Ad 1

Zprávu uvedl za sekretariát A. Sulitka. Její text obdrželi členové Rady spolu s pozvánkou na jednání Rady. Současně byli vyzváni k zaslání připomínek do 15. května t.r. Dne 28. dubna t.r. byl materiál rovněž postoupen dopisem místopředsedy vlády a ministrem spravedlnosti a předsedou Rady do meziresortního připomínkového řízení, s termínem dodání připomínek nejpozději do 24. května t.r.

Zpráva má sice podobnou strukturu jako v uplynulých letech, ale obsahově se liší v tom, že klade důraz na hodnocení poznatků o fungování orgánů samosprávy ve vztahu k národnostním menšinám. Při přípravě Zprávy vycházel sekretariát Rady z podkladových materiálů, které získal na základě šetření situace působnosti obcí, v nichž se podle posledního sčítání lidu přihlásilo k jiné než české národnosti více než 10% obyvatel, dále statutárních měst a krajů. Z tohoto hlediska se přípravou Zprávy zabýval též Výbor Rady pro spolupráci s orgány samosprávy. Podněty a připomínky členů tohoto Výboru jsou v materiálu zapracovány.

Před jednáním Rady obdržel sekretariát Rady stanovisko ke Zprávě od zástupce MF (Ing. Jan Málek, náměstek ministra financí – nemá připomínky) a zástupců polské, řecké, německé a ruské menšiny. Jejich připomínky byly vypořádány. Nepodařilo se však vypořádat rozdílná stanoviska zástupců slovenské národnostní menšiny v závěrečné části Zprávy, která se týká vlastní sebereflexe slovenské menšiny, proto tento text byl vypuštěn.

Rozprava

V. Skalský komentoval skutečnost, že slovenská menšina nedodala společný text do oddílu 6.4. Zprávy. Připomínky k ostatním částem, které zástupci menšiny dodali sekretariátu, do dokumentu zapracovány byly. S výsledným řešením je V. Skalský spokojen.

Zástupce německé menšiny R. Šulko položil v souvislosti s textem první odrážky oddílu 2 Zprávy dotaz na problém obcí s více než 10% obyvateli jiné národnosti než české. V případě německé menšiny R. Šulko zmínil příklad tří obcí, ve kterých by měl podle zákona vzniknout výbor pro národnostní menšiny, jenž otevírá cestu k dvojjazyčným názvům v obci. Ve skutečnosti se tak ovšem nestalo. C. Koky podpořil názor, že zřízení výboru pro národnostní menšiny je v příslušných obcích povinností. A. Sulitka upozornil na to, že Ministerstvo vnitra učinilo v této věci v loňském roce audit ve všech krajích, zjišťující existenci výborů. Zmínil rovněž význam velikosti příslušných obcí. V této souvislosti uvedl, že v malých obcích, což je případ obcí s německou menšinou, nemusí být důvodem stagnace výborů, resp. absence dvojjazyčných nápisů, jen neochota zastupitelstev a averze starostů vůči menšinám, jak před tím zmínil R. Šulko. Spíše jde o slabou organizovanost a nedostatečnou formulaci požadavků příslušníků národnostních menšin v daných obcích.

I. Hartmann navrhnul možnost zapracovat do návrhu usnesení ohledně Zprávy o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2005 úkol vlády ministru vnitra, aby upozornil na příslušných úrovních státní správy na problém stagnace výborů pro národnostní menšiny. S tímto návrhem byl vysloven souhlas.

Usnesení č. 49

- a) ***Zapracovat do návrhu usnesení úkol ministru vnitra provést audit výborů pro národnostní menšiny v obcích, které splňují podmínky zákona o obcích, a současně zhodnotit jejich fungování.***
- b) ***Rada doporučuje svému předsedovi, aby po zapracování podnětů, přednesených na jednání Rady, a po vypořádání meziresortního připomínkového řízení, předložil návrh Zprávy o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2005 na schůzi vlády.***

Ad 2

Bod jednání uvedl A. Sulitka. Zprávu obdrželi členové Rady spolu s pozvánkou na jednání Rady. Současně byli vyzváni k zaslání připomínek do 15. května t.r. Sekretariát Rady však neobdržel žádné připomínky.

V následující rozpravě, týkající se cílové skupiny výstupů (str. 11 dokumentu), se A. Sulitka blíže vyjádřil k účelu a jednotně dané struktuře Zprávy pro všechny poradní orgány vlády, čímž vysvětlil otázky položené R. Šulkem k přehlednosti výsledků práce Rady.

Usnesení č. 50

Rada doporučuje svému předsedovi, aby předložil návrh Výroční zprávy o činnosti Rady za rok 2005 na schůzi vlády jako informaci členům vlády.

Ad 3

A. Sulitka nastínil legislativní vývoj dokumentu:

- Senát Parlamentu České republiky po projednání Charty (senátní tisk 194) ve výborech pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice, dále pro záležitosti Evropské unie a pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost projednal na schůzi dne 16. března 2006 a vyslovil souhlas s ratifikací i s návrhem prohlášení - usnesení č. 374.
- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky po projednání Charty (sněmovní tisk 1220) ve výborech petičním, dále zahraničním a pro veřejnou správu, regionální rozvoj a životní prostředí projednala na schůzi 19. dubna 2006 a vyslovila souhlas s ratifikací i s návrhem prohlášení - usnesení č. 2385.
- Návrh ratifikace Charty nyní čeká na podpis prezidenta republiky.

K bodu jednání nebyla vedena žádná rozprava.

Ad 4

Zástupce maďarské menšiny Š. Végh uvedl písemný podnět Svazu Maďarů žijících v českých zemích, který se týká dotací na aktivity organizací národnostních menšin. Vyjádřil představu, že na příštím jednání Rady se k němu vyjádří zástupci resortů – poskytovatelů dotací. V první řadě jde o vydávání národnostně menšinových periodik.

K. Mazáčová vysvětlila, že věcně zodpovědní zástupci resortu kultury se nemohli ze závažných důvodů zúčastnit jednání Rady. V. Appl projevil obavu, že vytvoření „manuálu“ nemůže řešit problém, který je u každé národnosti trochu odlišný. Připomněl, že zástupci menšin se musí především obrátit přímo na příslušný odbor, nejlépe formou jasně formulovaných otázek reflektujících společně potřeby více menšin. K. Mazáčová doporučila řešit problémy v komunikaci s příslušnými zástupci obou resortů a připomenula, že se připravuje novela nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace romské komunity.

V. Skalský vyjádřil souhlas s přípravou novely nařízení vlády o poskytování dotací, ale připomněl, že Rada má svůj orgán pro dotační politiku, kde se již některé ze zmiňovaných problémů projednávaly, i když někdy s odlišnými závěry. I. Hartmann jej podpořil, s tím, že Výbor pro dotační politiku, který má dostatečnou autoritu, by měl připravovat mj. dokumenty pro Radu. Podnět pro sestavování závazných specifických ukazatelů svědčí o jeho kompetenci. Výbor může jednat i přímo s Ministerstvem kultury.

R. Šulko zmínil, že se jednání dotačního výboru v dubnu t.r. zúčastnil a zdůraznil potřebu navýšení procentuálního podílu dotace na projektu. Dále avizoval, že patrně vzáří se uskuteční druhé kolo dotačního výběrového řízení v programu Ministerstva kultury na podporu vydávání národnostně menšinových periodik.

J. Müllner za resort školství, mládeže a tělovýchovy stvrdil otevřenost resortu všem jednáním o problémech spojených s projekty. M. Profant jej doplnil, že problém procentuálního podílu na financování projektu spočívá v dikci zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, jeho změna je však možná a je zapotřebí obrátit se na tvůrce zákona, Ministerstvo financí. Nabídl za resort uspořádání semináře o dotační politice, projektech a jejich vyúčtování. Rozhodně však odmítl možnost vytvoření referenčního místa, jak bylo požadováno, odpovídajícího na nedostatky konkrétních projektů. V úvahu přichází pouze poskytování informací jen o nejčastějších chybách. Tento názor opět zopakoval poté, co Š. Végh žádal odpověď na údajný fakt, že identické projekty v některých programech uspěly a v jiných nikoliv. R. Šulko z vlastní zkušenosti doporučil v takovém případě osobní konzultaci s pracovnící odboru médií a audiovizu B. Bartíkovou.

V další diskusi byl nadnesen problém kritérií finančních úřadů a NKÚ, jež se od kritérií resortů liší a resorty jsou podle J. Müllnera, např. pro NKÚ, v podobné pozici jako předkladatelé projektů. Pokud ovšem resort rozhodl v konkrétním projektu řešitele špatně, není sankcionován pokutou resort, nýbrž řešitel. V. Appl dodal, že resort musí přihlížet na aktuálně stanovené priority. Mimo to, v Rozhodnutí o udělení dotace je vždy uvedeno účelové určení rozpočtované položky, čímž jsou podmínky dané. Zároveň opět odmítl vytvoření „manuálu“, protože by obsahoval jen to, co je již uvedeno v zákoně.

A. Kelin se připojil k názoru, že konzultacemi na příslušných odborech ministerstev se většina problémů vyřeší. J. Málek uvedl, že finanční úřady operují přísněji podle zákonů, ve srovnání s resorty. O navýšení dotací na uvedené programy je vhodné v tuto dobu žádat příslušné ministry, zatímco ministra financí případně později, cca v srpnu.

V. Skalský navrhl, aby usnesení obsahovalo zatím to, co se dohodlo na jednání Výboru Rady pro dotační politiku. R. Šulko navrhl jednat i o zvýšení procentuálního podílu dotace na projektu. I. Hartmann uzavřel diskusi s tím, že dá hlasovat postupně k jednotlivým bodům, které byly nadneseny v diskusi.

Usnesení č. 51

- a) ***Rada ukládá svému předsedovi, aby ve spolupráci s ministrem kultury a ministrem financí při přípravě návrhu státního rozpočtu na rok 2006 navrhl navýšení položky na podporu programu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin ze stávajících 30 000 tis. Kč na 40 000 tis. Kč a současně navýšení položky na podporu programu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin ze stávajících 8 000 tis. Kč na 11 000 tis. Kč,***
- b) ***Rada ukládá svému předsedovi, aby ve spolupráci s ministryní školství, mládeže a tělovýchovy a ministrem financí při přípravě návrhu státního rozpočtu na rok 2006 navrhl ponechat položku na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy v letošní výši.***

Hlasování 15 ANO, 2 SE ZDRŽELI.

Usnesení č. 52

Rada pověřuje Výbor Rady pro dotační politiku vypracováním podkladů, které budou využity při přípravě novelizace nařízení vlády, s ohledem na dotační programy MK i MŠMT (program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, podpory kulturních aktivit a podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy), a to do 15. června 2006.

Hlasování: 16 ANO, 1 SE ZDRŽEL.

Usnesení č. 53

Rada pověřuje svého předsedu, aby se obrátil na 1. místopředsedu vlády a ministra financí se žádostí o zpracování novely zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, která by umožnila zvýšení procentuálního podílu státu na dotaci projektům organizací národnostních menšin.

Hlasování: 16 ANO, 1 SE ZDRŽEL.

Ad 5

R. Šulko se kriticky vyjádřil o posledním dílu seriálu ČT *Četnické humoresky*. Podle něj paušálně ukázal na sudetské Němce jako na protistátní živel, což se jej osobně dotklo. Požádal členy Rady, aby se k věci vyjádřili a popř. podpořili jeho žádost o omluvu. Z diskuse vyplynulo, že je třeba upozorňovat na šíření negativních národních stereotypů a obvinění na základě kolektivní viny, ale že tento případ je příliš marginální se zjevně odlišným záměrem, navíc opřený o jisté historické skutečnosti. R. Šulko svůj podnět poté stáhl, Rada nepřijala žádné usnesení.

Ad 6

Rada vlády pro národnostní menšiny neschválila záznam z jednání 29. 3. 2006 v navržené verzi. Rada vlády pro národnostní menšiny rozhodla o vypuštění bodu 6 – sedmá odrážka návrhu záznamu z jednání 29. 3. 2006. Opravený záznam byl schválen Radou pro národnostní menšiny jednomyslně.

Ad 7

- Informace o Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin

A. Sulitka informoval o tom, že Stálá mise České republiky ve Štrasburku sdělila příslušným resortům, že Výbor ministrů Rady Evropy přijal na svém 958. zasedání dne 15. března 2006 rezoluci o plnění Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin v České republice. Výbor ministrů vzal na vědomí Druhou periodickou zprávu České republiky o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou i následný Komentář České republiky ke zprávě Poradního výboru pro Rámcovou úmluvu bez připomínek. Znamená to, že tím byl ukončen druhý monitorovací cyklus Rámcové úmluvy v České republice. Podle kontrolního mechanismu Rámcové úmluvy je ČR povinna předložit generálnímu tajemníkovi Rady Evropy Třetí periodickou zprávu o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou v roce 2009.

- Jmenování členů nové Rady po parlamentních volbách

A. Sulitka informoval, že zástupcům národnostních menšin byla předána pracovní verze Dotazníku o nominaci kandidáta na člena Rady, zjišťující údaje o kandidátovi a navrhujících sdružení pro větší transparentnost nominace členů Rady po parlamentních volbách. Dotazník bude po úpravách plynoucích z diskuse rozeslán zástupcům menšin elektronickou poštou.

V diskusi vznikly nejasnosti ohledně státního občanství kandidáta, tj. zda vláda může jmenovat členem Rady zástupce menšiny, který nemá občanství ČR. Sekretariát Rady přislíbil, že se s tímto dotazem obrátí bezprostředně po jednání Rady na Kabinet předsedy Legislativní rady vlády a upřesní to v záznamu z tohoto jednání. Výklad podle stanoviska JUDr. Václava Pelikána, náměstka ministra a předsedy Legislativní rady vlády, zní:

Vymezuje-li se v § 2 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin, ve znění pozdějších předpisů, pojem národnostní menšina jako společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, a pojem příslušník národnostní menšiny jako občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti, znamená to, že vláda jmenuje členy Rady – zástupce příslušných národnostních menšin, občany ČR. To ale nevylučuje možnost participace cizích státních příslušníků, kteří se identifikují spříslušným národnostně menšinovým společenstvím, na rozvíjení jejich programu menšinového života.

V další diskusi, která se týkala technických nejasností dotazníku (Š. Végh, A. Kelin, V. Skalský) bylo přislíbeno, že bude k němu připojen průvodní dopis s komentářem k příslušným kolonkám. Členové sekretariátu Rady zároveň přislíbili zpracovat relevantní připomínky do výsledné podoby dotazníku. K jednotlivým položkám v dotazníku a celému přístupu k věci uvedl A. Sulitka, že je to také příležitost pro poznání demokratického mechanismu při rozhodování menšinových organizací a potvrzení význam mandátu, jaký má člen Rady.

- Požadavek zákonem zajištěné reprezentace národnostních menšin v Parlamentu ČR

A. Kelin a R. Šulko navrhli zabývat se modelem delegovaného zástupce národnostních menšin v Parlamentu, který by měl zákonem zaručený mandát v Parlamentu ČR. A. Sulitka uvedl, že Česká republika si zvolila přístup k národnostním menšinám, který toto neumožňuje. Zároveň připomněl, že Petiční výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR má zřízen Podvýbor pro národnostní menšiny, který je platformou pro vyjadřování menšinových zájmů.

- Agenda cizinců a migrantů

A. Kelin stručně informoval o agendě cizinců a migrantů v tom smyslu, že oddělení analýz, koncepcí a krizového řízení Ministerstva vnitra zpracovává nový návrh zákona o udělování státního občanství ČR. Bylo by dobře mít k dispozici text návrhu včas k případným připomínkám. Sekretariát Rady bude kontaktovat zpracovatele novely za účelem včasného dodání textu.

- Přístupnost materiálů Rady

Š. Végh vznesl dotaz, v jaké podobě lze získat materiály Rady v elektronické podobě. K tomu A. Sulitka uvedl, že po jejich schválení je vždy dokument zveřejněn na webových stránkách Rady.

Zpracovali: RNDr. Milan Pospíšil, Mgr. Ondřej Klípa, PhDr. Andrej Sulitka, CSc.

Schválil: Mgr. Ivo Hartmann, MBA, v.r.
náměstek místopředsedy vlády
a ministra spravedlnosti,
místopředseda Rady

Přílohy:

- Dotazník – nominace kandidáta na člena Rady vlády pro národnostní menšiny
- Opravený záznam z jednání Rady dne 29. března 2006